

Broj: 01/5-29-3082/16

Sarajevo, 22.12.2016.

INFORMACIJA

o održanoj konferenciji o Javnom RTV sistemu u BiH:

„Javni RTV servisi na prekretnici: kako spriječiti finansijski kolaps javnih servisa u Bosni i Hercegovini i omogućiti profesionalno izvještavanje u interesu javnosti“, Sarajevo, 20.12.2016. (Bijela sala, 9,40 sati)

Konferencija o Javnom RTV sistemu u Bosni i Hercegovini održana je 20.12.2016., u zgradi Parlamentarne skupštine BiH, u organizaciji Udruženja BH novinari i uz podršku Vijeća Evrope, dok je suorganizator bila Komisija za saobraćaj i komunikacije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Konferenciji su prisustvovali sljedeći poslanici iz Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH: Momčilo Novaković, Hanka Vajzović, Nikola Lovrinović, Šemsudin Mehmedović, Mirsad Mešić, Fehim Škaljić, Mirsad Đonlagić, Mirsad Isaković i Damir Bećirović.

Konferenciji su prisustvovali predstavnici: Upravnog odbora i rukovodstva BHRT-a, Upravnog odbora RTRS-a, Regulatorne agencije za komunikacije BiH, Ministarstva saobraćaja i veza Republike Srpske, Samostalnog sindikata radnika u BHRT-u, Udruženja BH novinari, međunarodnih organizacija, te eksperti iz oblasti medija i novinari.

Nakon pozdravnog govora i uvodnog obraćanja Borke Rudić, sekretarke Udruženja BH novinari, uslijedila je uvodna sesija, u okviru koje su se učesnicima konferencije obratili Momčilo Novaković, predsjedavajući Komisije za saobraćaj i komunikacije, Lejla Dervišagić, šefica Odjela za provođenje aktivnosti Vijeća Evrope iz oblasti medija i interneta, Jasna Jelisić, politička savjetnica u Uredu specijalnog predstavnika EU i šefa Delegacije EU u BiH, i Marko Divković, predsjednik Udruženja BH novinari.

Momčilo Novaković, predsjedavajući Komisije za saobraćaj i komunikacije, u uvodnom dijelu konferencije iznio je podatke o broju sjednica Komisije na kojima je razmatrano pitanje BHRT-a i Javnog RTV sistema, te podsjetio na zaključke Predstavničkog doma koji se odnose na pitanje finansiranja javnih emitera. Zaključio je da problem finansiranja javnih RTV servisa prevazilazi mogućnosti ne samo Komisije i Udruženja BH novinari nego i Odbora Sistema, te da je to postalo prvenstveno političko pitanje.

Lejla Dervišagić, šefica Odjela za provođenje aktivnosti Vijeća Evrope iz oblasti medija i interneta, istakla je važnost uloge javnih RTV servisa, te da je država dužna osigurati pravna,

finansijska, tehnička i sva druga sredstva s ciljem uređivačke nezavisnosti i institucionalne autonomije javnih RTV servisa. Navela je dvije preporuke Vijeća Evrope iz 2007. i 2012. koje se tiču javnih servisa, kao i poseban zaključak s konferencije o javnim medijima i demokratiji, održane 10. i 11. novembra 2016. u Pragu, u kojem se izražava duboka zabrinutost zbog situacije u javnom medijskom servisu u Bosni i Hercegovini i pozivaju vlasti u Bosni i Hercegovini da preduzmu hitne mjere za osiguranje održivog finansiranja BHRT-a kako bi sačuvali ovu važnu instituciju.

Jasna Jelisić, politička savjetnica u Uredu specijalnog predstavnika EU i šefa Delegacije EU u BiH, u svom izlaganju navela je važnost hitnog pronalaženja rješenja za efikasan metod prikupljanja RTV takse, te potrebu provođenja postojećih zakona. Istakla je da profesionalni i nezavisni javni mediji imaju važnu ulogu u procesu pridruživanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji.

Marko Divković, predsjednik Udruženja BH novinari, rekao je da bi se prvenstveno trebalo naći kratkoročno i efikasno rješenje finansiranja dok se ne definiira ono trajnije, jer se stepen naplate RTV takse već godinama drastično smanjuje. Izrazio je nadu da su svi saglasni kako je neophodno postojanje RTV sistema na nivou Bosne i Hercegovine.

Borka Rudić zahvalila se uvodničarima, te je otvorila **sesiju I: Kako izbjeći finansijski kolaps Javnog RTV sistema: Utvrđivanje modela naplate RTV takse koji je moguće provesti na brz, efikasan i politički nezavisan način / Definiranje mogućnosti hitne finansijske podrške javnim RTV servisima u Bosni i Hercegovini.**

Moderator na svim sesijama bila je Borka Rudić, dok su panelisti sesije I. bili: Belmin Karamehmedović, generalni direktor BHRT-a, Nikola Lovrinović, prvi zamjenik predsjedavajućeg Komisije za saobraćaj i komunikacije, i Hanka Vajzović, druga zamjenica predsjedavajućeg Komisije za saobraćaj i komunikacije.

Belmin Karamehmedović, generalni direktor BHRT-a, izrazio je žaljenje što su izostale reakcije nadležnih institucija BiH na deklaraciju s konferencije održane u Pragu.

Objasnio je kako je BHRT u veoma teškoj situaciji, da je stavljen pod treći stepen sankcija Evropske radiodifuzne unije (EBU), te da bi naredni korak bio isključenje Bosne i Hercegovine iz članstva u EBU.

Najavio je da se već u januaru 2017. može očekivati drastična redukcija programa BHRT-a. Očekuje da se može naći privremeno rješenje za finansiranje javnih servisa, te izrazio nadu da ova konferencija može donijeti zaključke koji će pomoći u pronalaženju rješenja za bar privremeno finansiranje, kako bi se spriječio potpuni kolaps sistema javnog emitiranja.

Hanka Vajzović, druga zamjenica predsjedavajućeg Komisije za saobraćaj i komunikacije, rekla je da je potrebna ozbiljnija reforma javnih RTV servisa, te da, prema njenom mišljenju, uopće nema sistema javnog emitiranja, odnosno da on ne funkcioniira.

Smatra da je prijedlog modela naplate RTV takse uz račune za električnu energiju dobar, ali kao prijelazno rješenje.

Predložila je da bi rješenje za finansiranje moglo biti u formi tekućih transfera iz budžetskih sredstava, i to ne preveliki iznosi, već minimalna sredstva koja bi dala neku vrstu sigurnosti za opstanak RTV servisa, dok bi odgovornost za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava bila na menadžmentu i upravnim odborima.

Nikola Lovrinović, prvi zamjenik predsjedavajućeg Komisije za saobraćaj i komunikacije, istakao je da se Zakon o JRTS BiH ne provodi, te citirao odredbe člana 18. Zakona, u kojim je precizirano da način naplate RTV takse određuje i uspostavlja Odbor Sistema, člana 23. kojim se definira raspodjela RTV takse, te člana 22. stav (2) koji se odnosi na ulogu Parlamentarne skupštine BiH u odlučivanju o visini RTV takse.

Saglasio se da je potrebna kompletna reforma Javnog RTV sistema, uz veće izmjene postojećeg ili donošenje potpuno novog zakona.

Podsjetio je da je ranije predlagao formiranje nezavisne agencije koja bi prikupljala RTV taksu, pri čemu prihodi ne bi pripadali samo javnim servisima, već bi se dijelili i nekim lokalnim stanicama koje doprinose informiranju građana.

Borka Rudić zahvalila se izlagačima, te pozvala prisutne da se uključe u raspravu.

U raspravi su učestvovali: Damir Smital, Helena Mandić, Dara Cvijetić, Momčilo Novaković, Esad Gotovuša, Adel Bajramović, Dijana Obradović, Belmin Karamehmedović, Hanka Vajzović, Nikola Lovrinović, Emir Habul i Borka Rudić.

Tema sesije II. bila je: Redefiniranje vrijednosti javnih RTV servisa u Bosni i Hercegovini: mjere za osiguranje političke nezavisnosti, profesionalnosti i posvećenosti javnom interesu / Transparentno poslovanje i javna odgovornost kao ključni elementi djelovanja javnih servisa.

Panelisti sesije II. bili su: Ilija Musa, predstavnik Odjela za kulturu, sport, medije i informiranje Glavnog vijeća Hrvatskog narodnog sabora u Bosni i Hercegovini, Helena Mandić, pomoćnica direktora Regulatorne agencije za komunikacije BiH za emitiranje, Emir Habul, generalni sekretar Upravnog odbora BHRT-a i Odbora Sistema, Senada Ćumurović, koordinatorica Multimedijalnog centra BHRT-a.

Ilija Musa, predstavnik Odjela za kulturu, sport, medije i informiranje Glavnog vijeća Hrvatskog narodnog sabora u Bosni i Hercegovini, iznio je prijedlog transformacije javnog RTV sistema tako da se formiraju četiri javna RTV servisa, pri čemu bi jedan RTV servis emitirao program za sve konstitutivne narode i građane Bosne i Hercegovine, dok bi ostala tri RTV servisa emitirala programe na jezicima konstitutivnih naroda.

Helena Mandić, pomoćnica direktora Regulatorne agencije za komunikacije BiH za emitiranje, istakla je kako je Agencija radila analizu programa javnih RTV servisa, te da su rezultati provedene analize pokazali da kod sva tri javna RTV servisa postoje određena odstupanja od uslova dozvole za javne RTV servise, koju izdaje Agencija, kao i kodeksa kojima se regulira programski sadržaj, ali je naglasila da nije bilo značajnih odstupanja. Također je istakla da Agencija ne ocjenjuje sam kvalitet programa.

Ukazala je na značaj iznalaska sistema privremenog finansiranja javnih servisa da bi oni uopće mogli opstati, dok se ne uspostavi stabilan i održiv sistem finansiranja. Smatra da je direktno prikupljanje RTV takse putem dostavljenih računa jedino rješenje.

Emir Habul, generalni sekretar Upravnog odbora BHRT-a i Odbora Sistema, u svom obraćanju napomenuo je da je koncepcija Zakona o JRTS BiH bila na neki način idealistička, te da je vrijeme pokazalo da ga nije bilo moguće provesti. Također, smatra da fragmentarna promjena Zakona ne bi dala rezultate.

Naglasio je potrebu analize zašto se ne provodi postojeći zakon o Sistemu i zakoni o servisima, te da bi se na osnovu te analize trebale raditi buduće izmjene zakona.

Senada Ćumurović, koordinatorica Multimedijalnog centra BHRT-a, podsjetila je da se koncept Zakona o JRTS BiH zasnivao na komplementarnosti tri javna RTV servisa, koji su trebali emitirati različite sadržaje kako bi privukli što veći broj gledalaca i slušalaca u odnosu na komercijalne RTV stanice. Taj koncept nije zaživio na pravi način, tako da imamo situaciju da se isti sadržaj prenosi na sva tri javna servisa. Poboljšanje kvaliteta programskih sadržaja mora se bazirati na trajnom, samoodrživom finansiranju i na nezavisnosti javnih servisa.

U raspravi su učestvovali: Hanka Vajzović, Ilija Musa, Adel Bajramović, Nikola Lovrinović, Damir Smital, Jasna Nikšić-Božić, Esad Gotovuša, Milan Trivić, Mehmed Agović, Belmin Karamehmedović, Damir Bećirović, Mehmed Halilović, Emir Pvlakić i Borka Rudić.

Zatvarajući konferenciju, Borka Rudić zahvalila se svim učesnicima i najavila da će zaključke s konferencije uputiti Odboru Sistema, Vijeću ministara BiH, Vladi Federacije BiH, Vladi Republike Srpske, Parlamentu Federacije BiH i Narodnoj skupštini Republike Srpske.

Na konferenciji su usvojeni sljedeći zaključci, koji ne odražavaju stav svih učesnika na konferenciji, nego većeg dijela:

A) Kratkoročne mjere: Uputit će se pismo članovima Odbora Sistema koji zasjeda u četvrtak, 22.12.2016., u Sarajevu, s četiri preporuke:

1. Odbor Sistema treba prihvatiti model naplate RTV takse uz račune za struju. Za ovo rješenje nije potrebna izmjena Zakona. Zahtijeva se od generalnih direktora da ovu opciju pokušaju dogovoriti s upravama javnih elektroprivrednih preduzeća u Bosni i Hercegovini. O ishodu ove mjere generalni direktori trebaju izvijestiti Komisiju za saobraćaj i komunikacije i Parlamentarnu skupštinu BiH do kraja januara 2017.
2. Odbor Sistema i drugi učesnici sastanka u Sarajevu (22.12.2016.) trebaju zatražiti od Vijeća ministara BiH interventnu finansijsku pomoć za preživljavanje BHRT-a i druga dva javna servisa.
3. Odbor Sistema uz podršku BH novinara treba zatražiti od Vlade Federacije BiH i Vlade Republike Srpske, kao i Parlamenta Federacije BiH i Narodne skupštine Republike Srpske, izmjene entitetskih zakona o izvršnom postupku kako bi se osigurala efikasna naplata RTV takse u izvršnom postupku pred sudovima od onih koji ne ispunjavaju ovu zakonsku obavezu.

4. Formirati radnu grupu koja će izraditi eleborat - projekat naplate RTV takse po uzoru na evropsku praksu, bilo da se prikupljanje RTV takse povjeri Agenciji ili da to radi služba javnog RTV servisa. Udruženje BH novinari zatražit će od Vijeća Evrope stručnu pomoć u provođenju ove aktivnosti, kao i svih drugih akcija koje su usmjerene na očuvanje javnih RTV servisa u BiH, kao i pronalaženje najefikasnijeg modela za stabilno i efikasno finansiranje javnih emitera.

B) Dugoročne mjere: Udruženje BH novinari i predstavnici tri javna emitera (uprava i menadžment) uspostaviti će radne grupe (ili više njih) čiji je prevashodni zadatak da analiziraju dosadašnju primjenu Zakona o JRTS BiH, Zakona o BHRT-u, Zakona o FTV-u i Zakona o RTRS-u. Na osnovu analize zakonskog okvira i ukupnog programa tri javna servisa, pristupit će se temeljitoj reformi sistema javnog emitiranja u BiH, koja će uključivati:

1. izradu pravnog okvira;
2. izradu programskih standarda javnih RTV servisa;
3. izradu plana tehničkog i tehnološkog razvoja u skladu sa zahtjevima modernog doba i savremenim načinima komunikacije;
4. izradu finansijskog okvira koji podrazumijeva osiguranje stabilnog finansiranja javnih servisa i izvora finansiranja (način naplate RTV takse).

Kao zaključak konferencije prihvaćen je prijedlog da se u vezi sa zahtjevom Hrvatskog narodnog sabora (HNS) za formiranje kanala na hrvatskom jeziku i preustroja Javnog RTV sistema u BiH organizira javna rasprava uz predočenje cjelovitog eleborata koji bi obuhvatio opravdanost, sve aspekte ustrojstva, finansiranja, organizaciju i tehničke pretpostavke za realizaciju prijedloga HNS-a.

Konferencija je završena u 15,15 sati.

PREDSJEDAVAJUĆI KOMISIJE
Momčilo Novaković

Dostavljeno:

- članovima Komisije za saobraćaj i komunikacije Predstavničkog doma
- članovima Komisije za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda
- a/a